

تیغ مجلسی بر ریشه رانت های صدور مجوز کسب و کار

قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، با ورود به حوزه صدور مجوزها، یکی از گلوگاه های اصلی رانت، امضای طلایی و موانع تصنعی ورود به کسب و کارها را از میان برداشته است

محمد حقگو- ماحصل چند دهه اقتصاد دولتی در ایران، به وجود آمدن نهادهای مختلفی بوده که به جای تنظیم گری و قاعده گذاری، کار کرد اصلی شان به صدور مجوز تغییر یافته است. در چنین شرایطی که در آن تر مزاری شدید کنترل نهادهابر فعالیت های بخش خصوصی وجود دارد، صحبت از رشد بخش خصوصی، بهبود بهره وری و نیز رشد سرمایه گذاری چندان محلی از اعراب ندارد. این وضعیت موجب شده بود که تا سال های اخیر، رتبه کشور در رده بندی های جهانی از منظر فضای کسب و کار، بسیار پایین و یکی از ۱۰۰ باشد. در این باره و از آن جایی که بیش از مهم ترین موانع پیش روی کسب و کارها مربوط به آغاز کسب و کار و اخذ مجوزهای مربوط است، نهاد مجلس اقدام به تصویب قانونی با عنوان «تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» کرد که ضمن باقی گذاشتن اهرم های نظارتی و انتقال آن از قبل از ورود به مشاغل به بعد از آن، موانع زائد مربوط به شروع کسب و کار را بر طرف می کند. در نتیجه با اجرای کامل این قانون زمینه حذف امضاهای طلایی، رانت های شغلی، انحصار برخی دستگاه ها در ایجاد شغل و همچنین موانعی که موجب به تعویق افتادن آغاز به کار جوانان در مشاغل بخش خصوصی می شد، تا حد زیادی رفع شده است.

■ دیوار بلند موانع صدور مجوز
یکی از مهم ترین عواملی که موجب دشواری راه اندازی و فعالیت کسب و کارهای بخش خصوصی می شود، انواع و اقسام موانع ورود به مشاغل و آغاز کسب و کار است؛ موضوعی که متقاضیان دریافت این مجوزها با پرداخت وقت، هزینه، طی مراحل مختلف کاغذ بازی، برخورد های سلیقه ای و... به خوبی آن را لمس کرده اند. گزارش ۱۸۱۶۶ مرکز پژوهش های مجلس در این زمینه بررسی قابل توجهی انجام داده و آورده است: «بنابر گزارش وزارت اقتصاد و دارایی، در دو سال منتهی به پایان خرداد ۹۹، تعداد ۸۴۸۰۷۷ مجوز صنفی از سامانه G4B درخواست شده که در نهایت برای ۵۲ درصد از درخواست ها مجوز صادر شده است. در واقع برای حدود نیمی از درخواست های متقاضیان مجوز صنفی، اصلا مجوزی صادر نشده و بنابر این تعداد زیادی از متقاضیان پروانه کسب یا از ورود به عرصه فعالیت اقتصادی باز می مانند یا فعالیت خود را به طور غیر رسمی آغاز کرده و ادامه می دهند.» به این مورد باید رتبه جهانی ایران در «زیر شاخص شروع کسب و کار» را نیز افزود که در سال ۲۰۲۰، جایگاه ایران را در رده ۱۷۸ نشان می دهد.

نگاهی به میانگین های جهانی، این طور برآورد کرده است که ظرفیت ایجاد اشتغال خدمات حرفه ای بررسی شده، در حدود یک میلیون نفر بوده است (طبیعتا فعال سازی این ظرفیت در شرایط رفع انحصار، به زمانی بیش از یک سال نیاز خواهد داشت). به عنوان مثال این گزارش برای حوزه و کالت آورده است: «در بازار خدمات حقوقی کشور که وضعیتی مشابه بازار سلامت دارد، حدود ۷۰ هزار نفر وکیل در کشور فعال هستند که محاسبه شاخص سرانه آن نشان می دهد به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر فقط ۷۶ وکیل وجود دارد. این در حالی است که به طور متوسط این شاخص در دنیا برابر ۲۴۰ وکیل به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر است. برزیل با سرانه ۴۸۲ در جهان و کویت با سرانه ۱۴۴ وکیل در منطقه پیشتر هستند. این اختلاف حاکی از کمبود زیاد وکیل در کشور است. این گزارش علت متقاضیان مجوز وکیل در کشور را تعیین ظرفیت سخت گیرانه برای آزمون و کالت دانسته و افزوده است: در کشور هایی که در شاخص تعداد وکیل وضعیت مناسبی دارند، قبولی در آزمون و کالت بر مبنای کسب حداقل نمره واحراز صلاحیت علمی لازم، انجام می شود و ظرفیت مشخصی برای تعداد پذیرفته شدگان در نظر گرفته نمی شود. برخلاف این در ایران ظرفیت پذیرش برای آزمون و کالت به صورت دستوری توسط کانون و کلا تعیین می شود؛ که این موضوع موجب کمبود قابل توجه وکیل در کشور و انحصاری شدن بازار خدمات شده است. انحصار موجود علاوه بر جلوگیری از ایجاد اشتغال برای تعداد زیادی از فارغ التحصیلان دانشگاهی مانع توسعه خدماتی از قبیل مشاوره های تخصصی، داور، میانجیگری و کالت پیمانی؛ پیگیری حقوق عامه و... شده است.»

■ قیمت های نجومی مجوز های کسب و کار
ماحصل کاغذ بازی های افراطی سیستم دولتی مرور شرایط تاریک سال های گذشته نشان می دهد که در فضای سخت صدور مجوز های کسب و کار، قیمت برخی از این مجوزها در بازار آزادیا بهتر

■ انحصار های شغلی؛ ملغمه ای از رانت و تعارض منافع
در سال های گذشته، دشواری دریافت مجوزهای کسب و کار به این جا ختم نشده است. به این موضوع باید وجود برخی انحصارها در برخی مشاغل را نیز اضافه کرد که پیشتر وجود داشته و بعضا هنوز هم کاملا مرتفع نشده اند. در این باره، گزارش کارشناسی شبکه تحلیلگران تکنولوژی ایران (ایپان) که در ۱۵ بهمن ۱۳۹۷ روی پایگاه این شبکه قرار گرفته، نشان می دهد اصلی ترین علت عدم توسعه اشتغال خدمات در ایران ایجاد شرایط انحصاری و شبه انحصاری در مهم ترین بازارهای ارائه خدمات است. این گزارش با بررسی ظرفیت بخش هایی مانند پزشکی، دندان پزشکی، و کالت و خدمات دفاتر اسناد، با

■ رتبه پایین ایران در انجام کسب و کارها
بسیاری از مردم تا همین سال های اخیر، از کاغذ بازی ادارات مختلف از جمله نهادهایی که اقدام به صدور مجوز مشاغل مختلف می کردند، گلایه مند بوده یا هستند. انعکاس کامل این موضوع را می توان در رده بندی های جهانی از فضای کسب و کار کشور مشاهده کرد. آخرین داده های موجود در پایگاه «انجام کسب و کار» بانک جهانی نشان می دهد که در سال ۲۰۲۰، رتبه ایران در شاخص انجام کسب و کار، ۱۲۷ بوده است. هر چند اشکالاتی کارشناسی به این رده بندی تا کنون وارد شده، با این حال، با در نظر گرفتن اصلاحات احتمالی، باز نمی توان ادعا کرد که جایگاه کشور مادر این شاخص، تا کنون مطلوب بوده است.

نام کسب و کار	نرخ پیشنهادی فروش مجوز (نرخ ها برای همه موارد غیر از نانوائی، اخذ شده از فضای مجازی، و مربوط به سال ۱۴۰۰ است)
کارگزاری بورس	تا ۵۰ میلیارد تومان
بیمارستان	۵ تا ۳۰ میلیارد تومان
درمانگاه شبانه روزی	۳ تا ۲۰ میلیارد تومان
داروخانه	۳.۵ تا ۱۰ میلیارد تومان
سردفتری اسناد رسمی	۱۰ تا ۱۰ میلیارد تومان
مجتمع رفاهی بین راهی	۸ تا ۸ میلیارد تومان
آموزشگاه فنی حرفه ای	۷۵ میلیون تا ۲ میلیارد تومان
آموزشگاه رانندگی	یک الی ۲ میلیارد تومان
نیروگاه خورشیدی	تا ۱.۹ میلیارد تومان
موسسه آموزش عالی آزاد	۳۰ تا ۷۵ میلیون تومان
مرکز درمان سوء مصرف مواد مخدر	۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون تومان
دفتر خدمات پیشخوان دولت	۱۵۰ تا ۲۵۰ میلیون تومان
آژانس گردشگری	۳۰ تا ۱۶۰ میلیون تومان
آموزشگاه آرایش زنانه	۶۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان
موسسه فرهنگی و هنری	تا ۱۰۰ میلیون تومان
سفره خانه و قهوه خانه	اجاره ماهانه ۳ تا ۱۰ میلیون تومان
آموزشگاه زبان	اجاره ماهانه یک تا ۲ میلیون تومان
نانوائی (۱۴۰۱)	تا ۵ میلیارد تومان

با مشارکت ۸ بقعه صورت گرفت

اجرای طرح قرار دوازدهم با محوریت جوانی جمعیت در قم

مرضیه (س) و گرامیداشت سردار سپهد حاج قاسم سلیمانی، هشت بقعه متبرکه استان قم حضور دارند خاطرنشان کرد: بر این اساس مراسمی در آستان مقدس امامزاده علی بن جعفر (ع) برگزار و طی آن ۶۰ سری لباس نوزاد، ۶۰ بسته معیشتی یکصد تخته پتو و ۶۰ بسته پوشک بهداشتی بچه در بین نیازمندان توزیع شد او ادامه داد: مراسم دیگری

طرح قرار دوازدهم با محوریت جوانی جمعیت و فرزندآوری و با مشارکت ۸ بقعه متبرکه استان قم اجرایی شد.

به گزارش روابط عمومی اداره کل اوقاف و امور خیریه استان قم، حجت الاسلام عطاءالله جباری اظهار کرد: طرح قرار دوازدهم از جمله برنامه های ویژه سازمان اوقاف و امور خیریه است که با محوریت بقاع شاخص در همه استان ها اجرایی می شود.

او افزود: بر اساس این طرح، دوازدهم هر ماه مراسمی در بقاع استان های مختلف برگزار و طی آن از محل موقوفات و همچنین کمک های خیرین و به نیت امام عصر (عج)، بسته های معیشتی، کمک های غیر نقدی و لوازم و احتیاجات خانواده های کم برخوردار بین آنها توزیع می شود.

معاون فرهنگی و اجتماعی اوقاف و امور خیریه استان قم با بیان اینکه در قرار دوازدهم دی ماه امسال هم به مناسبت سالروز میلاد حضرت زهرا ی

آغاز عملیات آبرسانی به ۲۰۰ روستای همدان از ابتدای سال ۱۴۰۳

عملیات اجرایی مجتمع های آبرسانی پیشخور شهرستان فامنین و عربلو شهرستان همدان آغاز شود. وی ادامه داد: علاوه بر آن تعداد ۳۰۰ روستای استان جهت الحاق به موافقتنامه طرح ملی و تأمین اعتبار در راستای رفع مشکل آبرسانی و بهسازی تاسیسات موجود، در برنامه آتی مورد بررسی قرار گرفت. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان همدان پیرامون برگزاری این جلسه، توضیح داد: این جلسه در محل ساختمان شیخ فضل الله مجلس شورای اسلامی به منظور بررسی پروژه های جهاد آبرسانی در راستای محرومیت زدایی از روستاهای دارای تنش آبی با حضور سردار جمال الدین آبرومند (دبیر قرارگاه امام حسن مجتبی)، علیرضا قاسمی فرزند (استاندار همدان، سردار مظاهر مجیدی (فرمانده سپاه انصارالحسین همدان)، امیررضا یوسفیان (معاون عمرانی استاندار)، مازیار عبیدی (مدیرکل دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری همدان، سرهنگ علی قریباغی (فرمانده بسیج سازندگی سپاه انصارالحسین) و تعدادی از مدیران کل دستگاه های اجرایی استان همدان، برگزار شد.

۱۵۰ قواره پارچه چادری بین خانواده هایی که از قبل شناسایی شده اند توزیع شود، مراسم برگزار شده تا ۱۱۰ بسته برنج و ۲۰ بسته پوشک بهداشتی بچه بین خانواده ها توزیع شود. جباری افزود: پخت و توزیع ۱۱۰۰ عدد نان سنگک ۳۰۰ بسته تغذیه مادران باردار، ۳۰۰ عدد قطره مولتی ویتامین برای نوزادان و ۶۰ عدد کیف نوزاد از جمله مواردی هستند که در قرار دوازدهم حرم مطهر امامزاده جمال غریب (ع) به خانواده های کم برخوردار اهدا شده است.

معاون فرهنگی و اجتماعی اوقاف و امور خیریه استان قم گفت: این طرح در حرم مطهر امامزادگان ابراهیم و محمد (ع) هم با توزیع ۲۰ قوطی شیرخشک، ۵۰ بسته معیشتی و ارائه خدمات مشاوره فرزندآوری به انجام رسید و آستان نورانی امامزاده جعفر شهید (ع) هم با تهیه و توزیع ۵۰ بسته معیشتی، در طرح قرار دوازدهم دی ماه امسال مشارکت داشت.

کسب رتبه ۱۲ دانشگاه سیستان و بلوچستان در رتبه بندی دانشگاه های کشور

دانشگاه سیستان و بلوچستان در بین دانشگاه های جامع کشور، براساس نظام رتبه بندی پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) موفق به کسب رتبه ۱۲ شد. بر اساس اعلام سید احمد فاضل زاده رئیس مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC)، رتبه بندی و ارزیابی ۱۱۵ دانشگاه دولتی و ۱۷ دانشگاه غیردولتی کشور توسط گروه رتبه بندی ISC انجام گرفت و نتایج این ارزیابی در جلسه ۹۷۰ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مورخ ۳ دی ماه ۱۴۰۲ مورد تأیید قرار گرفت.

در این رتبه بندی، معیارهای کلی در ارزیابی و رتبه بندی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در ۶ حوزه آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری، بین المللی سازی، اثرگذاری اقتصادی و خدمات اجتماعی، زیرساخت و تسهیلات است که نسبت به سال های گذشته تغییری نداشته است. یعقوبی معاون پژوهشی و فناوری دانشگاه سیستان و بلوچستان ضمن تبریک موفقیت به جامعه دانشگاهی گفت: کسب این رتبه به دنبال تلاش سه ماهه همکاران این دانشگاه برای بارگذاری اطلاعات در سایت موسسه محقق شده است.

برای اولین بار در شرکت نفت و گاز آغاچاری : استفاده موفقیت آمیز از روش های دانش بنیان جهت رفع موانع چاه های تولیدی

برای نخستین بار در شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاچاری جهت رفع موانع بسیار سخت آسفالتی و سازندگی از ابزار نازل جت دوار و حلال زایلین به صورت همزمان استفاده شد. حیدر الیاسی نیا مدیر امور فنی شرکت نفت و گاز آغاچاری در بیان این خبر گفت: با توجه به اینکه چاه شماره ۱۰ رگ سفید از سازند بنگستان میدان رگ سفید به دلیل تولید مواد آسفالتی و تشکیل موانع درون چاهی با افت فشار مواجه گردید و از سوی دیگر کلیه اقدامات قبلی جهت رفع موانع درون چاهی بی نتیجه بوده و نیاز به احیا مکرر با جریان دادن چاه به سمت گودال سوخت داشت که این امر علاوه بر هدر رفت سرمایه ملی آلودگی زیست محیطی نیز در برداشت؛ تولید از چاه تقریبا غیر ممکن گردید.

مهندس الیاسی نیا افزود: استفاده از امکانات دستگاه تفکیک گیر سیار برای احیا چاه نیز به دلیل نوع سیال تولیدی و امکان گرفتگی پمپ های دستگاه مقرون به صرفه نبود. پس از خارج شدن چاه از مدار تولید، با پیگیری های انجام شده با مهندسی بهره برداری ستاد، پیشنهاد استفاده از تکنولوژی جدید برای تعمیر این چاه داده شد که پس از بررسی های کارشناسی تصمیم به تعمیر چاه با استفاده همزمان از حلال زایلین و ابزار جدید نازل جت دوار در حضور دستگاه لوله مغزی سیار گرفته شد. مهندس الیاسی نیا در ادامه عنوان نمود: استفاده همزمان از حلال و نازل جت دوار برای اولین بار در شرکت بهره برداری نفت و گاز آغاچاری علیرغم حفره باز بودن ناحیه تولیدی و ریسک بالای عملیات رفع مانع و نیاز به راهبری فنی دقیق در حین عملیات بر روی این چاه آزمایش گردید که با رفع کامل موانع درون چاهی و تمیزسازی ستون چاه تا عمق نهایی و حل نمودن رسوبات آسفالتی در حدفاصل تولیدی چاه در حلال زایلین همراه گردید و چاه با موفقیت در مدار تولید قرار گرفت. وی افزود: متعاقب راه اندازی چاه، آزمایش ممیزی فشار جریان توسط واحد اندازه گیری ذخایر نفتی اداره خدمات عملیات انجام شد. مهندس الیاسی نیا هزینه این عملیات را بالغ بر ۱۴ میلیارد ریال برشمرد و افزود: جهت کنترل فشار و متمرکز نمودن سیال خروجی از لوله دستگاه لوله مغزی سیار همواره از ابزار نازل در تعمیرات چاه ها استفاده می گردد. ابزار نازل جت دوار همان ابزار نازل با کارکرد جدید می باشد که سیال خروجی آن فقط بر یک نقطه متمرکز گردیده و همزمان موجب چرخش نازل نیز می گردد.